



ARBEIDSRETTE

KJENNELSE

Avsagt: 27. september 2022

Saksnr.: 4/2022

Lnr.: AR-2022-30

Dommere: Tron Løkken Sundet
Eli Mette Jarbo
Liv Gjølstad
Anne Merete Bull
Niels Selmer Schweigaard
Morten Sommerstad
Bent Ove Hanasand

Saken gjelder: Spørsmål om adgang til å opptre som partshjelper i tvist om tariffstridig arbeidstidsordning

Norsk Sykepleierforbund

Advokat Magnus Buflod

mot

1. Næringslivets Hovedorganisasjon

Advokat Kurt Weltzien

2. Borger AS

Rettslig medhjelper:

Advokat Torunn Margrethe Hardeland

3. Recoveryakademiet AS

KJENNELSE

- (1) Norsk Sykepleierforbund (NSF) tok 8. februar 2022 ut stevning for Arbeidsretten i tvist om arbeidstidsbestemmelsene i Pleie- og omsorgsoverenskomsten mellom NSF og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) er til hinder for bruk av såkalt medleverturnus. Bakgrunnen for saken var tvist om arbeidstidsordningene ved Borger AS og Recoveryakademiet AS var tariffstridige. Stevningen ble forkynt for de saksøkte, og tilsvarsfrist ble satt til 1. april 2022.
- (2) De saksøkte ba i prosesskriv 16. februar 2022 om at tilsvarsfristen ble forlenget til 29. april 2022. En foreløpig gjennomgang av saken tilsa etter de saksøktes vurdering at den hadde «visse likhetstrekk med Arbeidsrettens sak 12/2021, som står mellom LO/Fagforbundet og NHO/NHO Service og Handel og to medlemsbedrifter». Dette var en henvisning til saken avgjort ved dom 21. mars 2022 (AR-2022-7 (Human Care)). De saksøkte mente det var hensiktsmessig å inngi tilsvaret etter at det var avsagt dom i den saken. Begjæringen om fristforlengelse ble innvilget.
- (3) I tilsvaret inngitt 29. april 2022 heter det innledningsvis:

«Søksmålet i denne saken har mange likhetstrekk med det søksmål LO/Fagforbundet fremmet i anledning Overenskomst nr. 453, som endte med frifinnelse for arbeidsgiversiden i Arbeidsrettens dom 21.03.2022. På samme måte som bedriftene i Arbeidsrettens dom 21.03.2022, har både Borger og Recoveryakademiet fastsatt medleverordninger i særavtale. De saksøkte anfører prinsipalt at overenskomst nr. 527 ikke er til hinder for at tariffbundne bedrifter kan bruke medleverturnus med hjemmel i medleverforskriften. Medleverturnus er en lovlig arbeidstidsordning og et unntak fra arbeidsmiljølovens alminnelige arbeidstidsregler, med hjemmel i arbeidsmiljøloven § 10-12 åttende ledd. Dette er en særskilt arbeidsordning for visse typer bedrifter, fastsatt i forskrift av Arbeids- og sosialdepartementet. Vilårene som oppstilles i medleverforskriften må naturligvis følges. Overenskomst 527 regulerer imidlertid ikke denne særskilte arbeidstidsordningen. Det at overenskomsten ikke er til hinder for bruk av medleverordninger med hjemmel i medleverforskriften, har videre den konsekvens at arbeidstidsordningene ved medlemsbedriftene Borger AS og Recoveryakademiet AS ikke er tariffstridige.»
- (4) NSF gjorde i prosesskriv 15. juni 2022 gjeldende at NHO i sak nr. 12/2021 ikke fikk medhold i at virksomheter som var omfattet av medleverforskriften kunne regulere arbeidstiden for de ansatte uavhengig av arbeidstidsreglene i overenskomsten. NSF mente løsningen måtte være den samme i den foreliggende saken.
- (5) Fagforbundet har i prosesskriv 22. august 2022 erklært partshjelp til støtte for NSF. Erklæringen ble meddelt de saksøkte, som ble gitt frist til 30. august 2022 for eventuelle merknader til begjæringen.

- (6) I prosesskriv 26. august 2022 bestred de saksøkte erklæringen om partshjelp under henvisning til at LO ikke hadde samtykket til dette, og at forbundet ikke hadde et reelt behov for å erklære partshjelp. Partene fikk deretter frist til ytterligere merknader, men forberedende dommer presiserte at det med dette ikke var tatt stilling til innsigelsene til partshjelpen.
- (7) I Fagforbundets prosesskriv 29. august 2022 er det fremlagt e-post 26. august 2022 fra avdelingsleder i LO Juridisk, advokat Atle Sønsteli Johansen, til advokat Kjetil Edvardsen. I e-posten heter det:

**«LO har ikke innsigelser til og gir, om nødvendig, Fagforbundet samtykke til å erklære partshjelp på egne vegne.
Jeg presiserer for ordens skyld at LO ikke har gått inn i saken og at LO følgelig heller ikke har vurdert å erklære partshjelp.»**

- (8) De saksøkte har fastholdt at vilkårene for partshjelp ikke er oppfylt.
- (9) **Partenes anførsler**
- (10) *Fagforbundet* har i korte trekk anført:
- (11) Det erkjennes at Fagforbundet ikke har selvstendig adgang til å erklære partshjelp. I dette tilfellet har LO samtykket til at forbundet opptre i saken. Arbeidstvistloven § 46 andre ledd krever at LO gir samtykke til Fagforbundet, men stiller ikke krav til saksbehandling eller begrunnelse. Det kreves heller ikke at LO gir Fagforbundet kompetansen til å erklære partshjelp på vegne av LO.
- (12) Forbundet har et reelt behov begrunnet i egen rettsstilling for at NSF vinner saken. Det foreligger en prejudikatsinteresse for tolkningen av tilsvarende, likelydende reguleringer i avtalen mellom LO/Fagforbundet og NHO. Fagforbundet har medlemmer ved begge de saksøkte medlemsbedriftene. Arbeidsrettens dom i tvisten mellom NSF og NHO vil kunne få betydning for tolkningen av Arbeidsrettens dom i tvisten mellom LO/Fagforbundet og NHO. Protokollen fra tvisteforhandlinger mellom LO og NHO om forståelsen av AR-2022-7 (Human Care) viser at det er en sammenheng mellom sakene.
- (13) På denne bakgrunn kan Fagforbundet opptre som partshjelper i sak nr. 4/2022.
- (14) *Næringslivets Hovedorganisasjon, Borger AS og Recoveryakademiet AS* har i korte trekk anført:
- (15) Arbeidstvistloven § 46 andre ledd bestemmer at medlem eller underavdeling som ikke har søksmålsrett, ikke kan opptre som partshjelper, med mindre den som har søksmålsrett samtykker til dette. Partshjelp må derfor erklæres av overordnet tariffpart eller på vegne av

denne. LO er overordnet tariffpart i overenskomsten mellom NHO–LO/Fagforbundet. Den overordnede organisasjonen må være innforstått med og gi sin tilslutning til de standpunkter som inntas. Reglene om delegasjon av søksmålskompetanse etter arbeidstvistloven § 35 andre ledd er utpreget positivrettslige, og kan ikke anvendes analogisk for partshjelp.

- (16) LO har ikke samtykket til partshjelp, men i realiteten delegert posisjonen som partshjelper til Fagforbundet. Dette fremgår av sammenhengen mellom første og andre setning i e-posten fra LO Juridisk. En slik delegasjon er i strid med arbeidstvistloven § 46 andre ledd.
- (17) Under enhver omstendighet har LO/Fagforbundet ikke et reelt behov begrunnet i egen rettsstilling. LO/Fagforbundet har bare en prejudikatsinteresse i saken. Forarbeidene presiserer at en slik interesse ikke er tilstrekkelig til å begrunne partshjelp, jf. Prop. 134 L (2010–2011) side 46. Det samme gjelder en prejudikatsinteresse knyttet til tolkningen av AR-2022-7 (Human Care).
- (18) Erklæringen om partshjelp viser til en uenighet mellom LO og NHO knyttet til forståelsen av AR-2022-7 (Human Care). Dette kravet må eventuelt forfølges gjennom søksmål fra LO/Fagforbundet slik at det kan bli gjenstand for grundig behandling og rettskraftig avgjort.
- (19) På denne bakgrunn kan Fagforbundet ikke opptre som partshjelper i sak nr. 4/2022.
- (20) **Arbeidsrettens merknader**
- (21) *Innledning*
- (22) De saksøkte har bestridt at Fagforbundet kan opptre som partshjelper i sak nr. 4/2022. Arbeidsretten må derfor avgjøre spørsmålet, og det er besluttet at det gjøres på grunnlag av skriftlig behandling. Arbeidsretten er ved avgjørelsen av dette spørsmålet satt med syv dommere.
- (23) Fagforbundet har i erklæringen vist til at dommen i saken mellom NSF og NHO m.fl. kan få betydning for forståelsen av AR-2022-7 (Human Care), og at LO og NHO er uenige om forståelsen av dommen. De saksøkte kan tolkes slik at de mener Fagforbundets henvisning til tvisteforhandlingene mellom LO og NHO gjør rammen for partshjelpen uklar, ved at dette kravet tilsynelatende bringes inn i saken mellom NSF og NHO.
- (24) Partshjelp betyr i korte trekk at man opptre i saken, uten at man selv er part i søksmålet. Etter § 46 fjerde ledd trer partshjelperen inn i saken slik den står, og kan foreta prosesshandlinger på vegne av parten man opptre til støtte for. Partshjelperens

prosesshandlinger kan imidlertid ikke stride mot partens prosesshandlinger. Det er klart at tvisten mellom LO/Fagforbundet og NHO ikke kan bringes inn i saken til pådømmelse i saken mellom NSF og NHO. Tolkningen av AR-2022-7 (Human Care) vil ut fra partenes anførsler være et tema i tvisten mellom NSF og NHO. Arbeidsretten forstår Fagforbundets henvisning til tolkningstvisten mellom LO og NHO som en del av begrunnelsen for hvorfor forbundet mener å ha et reelt behov for å opptre i saken, og ikke at hensikten er å få belyst eller avgjort denne tvisten som del av forhandlingene i tvisten mellom NSF og NHO.

(25) Arbeidstvistloven § 46 første og andre ledd lyder:

«(1) Partshjelp kan tillates for

a. den som har reelt behov begrunnet i egen rettsstilling for at den ene parten vinner, og

b. arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner som har et slikt behov begrunnet i sine medlemmers rettsstilling

(2) Medlem eller underavdeling som ikke har søksmålsrett etter § 35 første ledd, kan ikke opptre som partshjelper med mindre den som har søksmålsrett gir sitt samtykke.»

(26) Bestemmelsen er utformet etter mønster av tvisteloven § 15-7. Etter § 46 første ledd kan partshjelp tillates for den som har et reelt behov begrunnet i egen rettsstilling for at den ene parten vinner, eller for arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner som har slikt behov begrunnet i sine medlemmers rettsstilling. Mens tvisteloven § 15-7 sier at partshjelp «skal» tillates hvis vilkårene er oppfylt, sier arbeidstvistloven § 46 at partshjelp «kan» tillates når et av alternativene i første ledd er oppfylt. Forarbeidene gir ikke holdepunkter for at bestemmelsen skal forstås på en annen måte enn tvisteloven § 15-7. Dersom vilkårene for partshjelp er oppfylt, skal den tillates. Dersom partshjelpen ikke bestrides, skal den tillates uten at retten prøver om vilkårene i § 46 første ledd er oppfylt, jf. Prop. 134 L (2010–2011) side 47.

(27) De saksøkte har bestridt partshjelpen på to grunnlag. For det første fordi det ikke er gitt samtykke etter reglene i § 46 andre ledd. For det andre fordi vilkårene i § 46 første ledd ikke er oppfylt.

(28) *Spørsmål om krav til samtykke for å kunne opptre som partshjelper*

(29) De saksøkte har særlig anført at LO må samtykke til at Fagforbundet opptre som partshjelper, og at slikt samtykke ikke er gitt. Det er videre anført at rollen som partshjelper ikke kan delegeres fra LO til forbundet. Det er særlig vist til at det er en sammenheng mellom reglene om partshjelp og om søksmålsrett. Fagforbundet er enig med de saksøkte i at forbundet ikke har selvstendig adgang til å erklære partshjelp.

- (30) Partenes anførsler om lovtolkningen er ikke bindende for retten. Etter Arbeidsrettens vurdering gjelder det ikke et krav om samtykke for partshjelpen i den foreliggende saken. I lys av partenes anførsler vil retten bemerke:
- (31) Bestemmelsen om partshjelp var frem til 1. juli 2020 inntatt i arbeidstvistloven § 35 tredje ledd, det vil si den var plassert sammen med reglene om søksmålsrett i tvister om tariffavtaler og adgangen til å overdra søksmålsrett til underavdelinger. Bestemmelsen lød:

«(1) Er en tariffavtale sluttet mellom en fagforening, dens underavdelinger og medlemmer på den ene side og en arbeidsgiver eller en arbeidsgiverforening, dens underavdelinger og medlemmer på den annen side, er det bare den overordnede fagforening eller arbeidsgiverforening eller den enkeltstående arbeidsgiver som har søksmålsrett.

(2) Den overordnede fagforening eller arbeidsgiverforening kan likevel overdra sin søksmålsrett til en underavdeling som har undertegnet tariffavtalen. Det skal gis skriftlig melding om overdragelsen til Arbeidsretten og tariffmotparten. Overdragelsen kan begrenses til en enkelt tvist eller gis virkning for hele tariffperioden. I sistnevnte tilfelle kan vedkommende underavdeling saksøkes direkte og alene av den annen søksmålsberettigede part i tariffavtalen.

(3) Medlem eller underavdeling som ikke har søksmålsrett etter første ledd, kan ikke opptre som partshjelper med mindre den som har søksmålsrett gir sitt samtykke.»

- (32) Tredje ledd regulerte forholdet mellom det organisasjonsleddet som har søksmålsretten og medlemmene (underordnede organisasjonsledd og enkeltarbeidstakere/-bedrifter). Regelen om partshjelp fra underordnede organisasjonsledd mv. ble ved endringslov 19. juni 2020 nr. 71 overført til § 46 andre ledd. Dette var en redaksjonell endring uten betydning for innholdet i bestemmelsen, jf. Prop. 87 L (2019–2020) side 24.
- (33) Bestemmelsen om partshjelp i arbeidstvistloven av 2012 § 35 videreførte arbeidstvistloven av 1927 § 8 andre ledd, som ble tilføyd ved endringslov 10. juni 1966 nr. 81. Forarbeidene til denne endringsloven er derfor sentrale for tolkningen av § 35 og § 46.
- (34) Før lovendringen i 1966 ble tvistemålslovens regler om hjelpeintervensjon anvendt i arbeidstvistprosessen. Tvistemålslovens regler om hjelpeintervensjon er nå avløst av tvistelovens regler om partshjelp, men med noen endringer av betydning for tolkningen av bestemmelsen om samtykke. Retten kommer tilbake til dette nedenfor.
- (35) De særlige reglene om søksmålsrett i tariffavtaletvister må ses i sammenheng med særtrekkene ved tariffavtalen. Tariffavtalen er bindende for tariffparten og de av tariffpartens medlemmer som omfattes av avtalen. Tariffavtalen har bindende virkning for arbeidsavtalen og tariffnormene utgjør i tillegg selvstendige arbeidsavtalenormer, jf. arbeidstvistloven § 6 og HR-2021-1193-A (Grefsenhjemmet). Håndheving av tariffbestemmelser kan skje i sak for Arbeidsretten og for de alminnelige domstoler.

Arbeidsavtalen – med det innhold den får gjennom tariffreguleringer – håndheves av arbeidsavtalepartene ved søksmål for de alminnelige domstolene. Tariffavtalen som sådan håndheves av tariffpartene gjennom søksmål for Arbeidsretten, men med bindende virkning for medlemmene. Det overordnede organisasjonsleddet som har inngått tariffavtalen, bestemmer over tariffavtalen materielt og prosessuelt, jf. blant annet ARD-2013-61 (ALT) avsnitt 77. Disse prosessuelle og materielle reglene skal sikre enhet i tariffavtalens innhold og håndhevelse.

- (36) I arbeidstvistloven av 1927 § 8 var bestemmelsen om søksmålsrett opprinnelig formulert som at «de enkelte medlemmers rettigheter eller plikter etter tariffavtalen [kan] bare gjøres gjeldende gjennom søksmål som reises av eller mot foreningen på vedkommendes vegne». Dette var en videreføring av en tilsvarende bestemmelse i arbeidstvistloven av 1915 § 8 første ledd. I Ot.prp. nr. 29 (1912) side 11 heter det:

«Hvad angaar den formelle stilling som part, er departementet blit staaende ved, at den kun bør tillægges de organisationer, som har avsluttet tariffavtalen, eller den enkelte arbejdsgiver, som direkte har avsluttet tariffavtale med en fagforening. Derved opnaar man den fornødne ensartethet i behandlingen av tvistemaal vedkommende samme tarif. Selv om det er enkeltmedlems ret eller pligt efter tariffen, saken gjælder, vil saaledes hans organisation bli hans processuelle repræsentant, gennem hvem partsrettighederne maa utøves. Der vil dog efter almindelig procesregler være adgang for ham til at møte som intervenient. Og agtes der nedlagt paastand mot noget bestemt enkeltmedlem, bør dette medlem særskilt stevnes, forat det ved siden av foreningen kan faa anledning til at vareta sit tarv.»

- (37) Ved endringen i 1966 fikk § 8 første ledd utformingen som er videreført i någjeldende arbeidstvistlov § 35 første ledd. Bakgrunnen var at Arbeidsretten i enkelte tilfeller hadde akseptert søksmål fra underavdelinger av den organisasjonen som var tariffpart. Endringen skulle gi regelen et klart uttrykk i loven. Formålet var å unngå at underavdelinger som var deltakere i en tariffavtale gikk til sak for Arbeidsretten om innholdet i avtalen, jf. Ot.prp. nr. 33 (1965–66) side 5.
- (38) Samtidig som man klargjorde reglene om søksmålsrett, presiserte man adgangen for medlemmene til å opptre som hjelpeintervenienter i slike søksmål. Den som hadde søksmålsrett måtte samtykke til at medlemmet opptrådte som hjelpeintervenient. Kravet til samtykke er med andre ord knyttet til søksmålsretten og forholdet mellom tariffparten og underordnet organisasjonsledd. Det vil si at bestemmelsen ikke gjelder adgangen til å erklære partshjelp i søksmål reist av andre tariffparter om andre tariffavtaler. Dette fremgår klart av forarbeidene, hvor departementet sluttet seg til Arbeidsrettsrådets vurderinger av behovet for en særregel om hjelpeintervensjon. I Arbeidsrettsrådets innstilling av 20. januar 1965 om endringer i arbeidstvist- og tjenestetvistloven side 7 heter det:

«I forbindelse med søksmålsrettens konsentrasjon er det en oppfordring til også å ta opp spørsmålet om retten til hjelpeintervensjon. Denne rett er i dag ikke underkastet andre begrensninger enn dem som følger av reglene i lov om rettergangsmåten for tvistemål. Dette harmonerer dårlig med den bærende tanke i arbeidstvistlovens § 8, første ledd. I kraft av denne tanke bør de organisasjoner som er tilstått søksmålsretten, ha det i sin makt å avgjøre hvorvidt hjelpeintervensjon skal finne sted. Hvis de ikke har det, vil deres eksklusive rådighet over tariffavtaletvistene på prosessplanet kunne svekkes eller forstyrres. Arbeidsrettsrådet har derfor i sitt utkast til § 8 satt inn en bestemmelse som fastslår at hjelpeintervensjon forutsetter samtykke fra den søksmålsberettigede organisasjon på hvis side intervensjonen aktes foretatt. Med hensyn til eventuell hjelpeintervensjon fra en organisasjon som uten å være part eller deltaker i den omtvistede tariffavtale, står som part i en annen, men likelydende tariffavtale, forslås det ingen forandring. Det er dog tvilsomt om det prosessrettslig foreligger intervensjonsrett, jfr. Norsk Retstidende 1961 side 757.»

- (39) I Ot.prp. nr. 33 (1965–66) side 5–6 siterer departementet denne drøftelsen og slutter seg til forslaget. Arbeidsrettsrådet og departementet var opptatt av hensynet til rådigheten over tariffvisten materielt og prosessuelt. Det er bare på dette punktet bestemmelsen begrenser alminnelige regler om hjelpeintervensjon, jf. ARD-1988-240 (ASO) på side 249. Det tilsier at det ikke er grunnlag for å kreve samtykke for å opptre i andre tvister.
- (40) Kravet til samtykke fra tariffparten må også ses i sammenheng med de dagjeldende reglene om hjelpeintervensjon. Tvistemålsloven hadde regler om svak og sterk hjelpeintervensjon. Svak hjelpeintervensjon betød at man trådte inn i saken til støtte for en part, med rett til å opptre i saken. Den som opptrådte som hjelpeintervenient kunne imidlertid ikke foreta prosesshandlinger som stred mot partens prosesshandlinger, jf. tvistemålsloven § 78. Dette tilsvarer i korte trekk dagens regler om partshjelp.
- (41) Reglene om sterk hjelpeintervensjon ga hjelpeintervenienten en stilling nærmest på linje med parten i saken. Sterk hjelpeintervensjon gjaldt tilfeller hvor dommen ville være bindende for den som ikke var part, det vil si hvor hjelpeintervenienten hadde en kvalifisert interesse i utfallet av saken. På grunn av tariffavtalens bindende virkning vil dette gjennomgående være tilfellet for tariffpartens medlemmer. Den sterke hjelpeintervenienten hadde etter tvistemålsloven § 79 «samme stilling som en part», og kunne blant annet foreta prosesshandlinger som var i strid med partens prosesshandlinger. Tvistemålslovens regler betød at medlemmene kunne erklære sterk hjelpeintervensjon i søksmål anlagt av tariffparten, og medlemmene ville kunne opptre i saken på selvstendig grunnlag. Hensynet til tariffpartens rådighet over tariffavtalen tilsa at medlemmer bare kunne opptre som hjelpeintervenienter dersom tariffparten samtykket til dette.
- (42) Reglene om sterk hjelpeintervensjon ble ikke videreført i tvisteloven. Begrunnelsen var at tredjemann i slike tilfeller heller burde opptre som part i saken, jf. NOU 2001 side 821 og

Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 243. Arbeidstvistlovens regler om søksmålsretten løser nå dette spørsmålet.

- (43) Fagforbundets adgang til å opptre som partshjelper i søksmålet anlagt av NSF, er på denne bakgrunn ikke avhengig av samtykke fra LO. Arbeidsretten går derfor ikke inn på hvilke krav som stilles til samtykke, eller om motparten har adgang til å bestride at samtykke er gitt.
- (44) *Spørsmålet om Fagforbundet har reelt behov begrunnet i egen eller i medlemmenes rettsstilling for å opptre som partshjelper*
- (45) De saksøkte har anført at vilkårene for partshjelp etter arbeidstvistloven § 46 første ledd ikke er oppfylt. Det er i korte trekk vist til at prejudikatsinteresse ikke gir grunnlag for partshjelp.
- (46) Reglene i § 46 første ledd om partshjelp for Arbeidsretten var nye ved arbeidstvistloven av 2012. Bestemmelsene lovfester Arbeidsrettens praksis, samtidig som man klargjorde forholdet til de nye reglene om partshjelp i tvisteloven § 15-7, jf. Prop.134 L (2011–2012) side 45. Forarbeidene uttaler at tvistelovens regler på enkelte punkter ikke passet i arbeidstvistprosessen. Dette gjaldt særlig tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b om adgangen for organisasjoner og offentlige organer til å være partshjelper i saker som ligger innenfor deres formål og naturlige virkeområde. Arbeidstvistloven har ingen tilsvarende generell adgang til partshjelp fra foreninger og offentlige organer, jf. Prop.134 L (2011–2012) side 46.
- (47) Arbeidstvistloven § 46 første ledd er utformet etter mønster av tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav a). Det avgjørende for om Fagforbundet kan opptre som partshjelper er om forbundet har et reelt behov begrunnet i egen eller i medlemmenes rettsstilling for å opptre i saken mellom NSF og NHO/Borger/Recoveryakademiet. En ren prejudikatsinteresse i dommen i saken er i alminnelighet ikke tilstrekkelig til å begrunne partshjelp, for eksempel at man har en tariffavtale med likelydende bestemmelser, jf. Prop. 134 L (2011–2012) side 46, ARD-2002-1 (KFO) og AR-2020-17 (Heim kommune). En helt generell interesse i utfallet av saken eller rettens begrunnelse, vil ikke oppfylle kravet om reelt behov. Utfallet av saken må være av betydning eller få virkning for foreningen eller medlemmene. Det er ikke et vilkår at dommen har bindende virkning for partshjelperen eller medlemmene, jf. AR-2020-17 (Heim kommune) avsnitt 33.
- (48) Etter Arbeidsrettens vurdering har Fagforbundet et reelt behov for å opptre som partshjelper i sak nr. 4/2022.

- (49) De saksøkte virksomhetene er bundet av parallelle tariffavtaler – overenskomst nr. 527 mellom NSF og NHO og overenskomst nr. 481 mellom LO/Fagforbundet og NHO. Overenskomsten mellom NSF og NHO ble opprettet ved Rikslønnsnemndas kjennelse i sak nr. 1/2010. NSF har i stevningen vist til at Rikslønnsnemnda ved opprettelse av overenskomsten tok utgangspunkt i overenskomst nr. 481 mellom LO/Fagforbundet og NHO. I AR-2018-29 (Valdresklinikken) avsnitt 11 heter det om dette:

«NSF fikk en overenskomst tilsvarende pleie- og omsorgsoverenskomsten, avtale 481, mellom NHO og NHO Service på den ene side og LO og Fagforbundet på den annen side. Videre fikk NSF en hovedavtale med NHO tilsvarende Hovedavtalen NHO-YS, som igjen er en kopi av Hovedavtalen NHO-LO. Etter Rikslønnsnemndas kjennelse oppstod det tvist om hvorvidt NSF var gitt selvstendig partsforhold ved tariffoppgjøret i 2010. Med Arbeidsrettens dom i ARD-2011-36 ble det avklart at NSF hadde selvstendig partsforhold.»

- (50) Fagforbundet har medlemmer i begge de saksøkte virksomhetene. I vurderingen av behovet for å opptre som partshjelper, er det av betydning både om NHO frifinnes og grunnlaget for frifinnelsen, det vil si hvilken tariff forståelse retten bygger på. Det er etter alminnelige tariffrettslige regler ikke noe til hinder for at det gjelder konkurrerende tariffavtaler i en bedrift, og det er heller ikke noe krav om identitet mellom avtalene. Det gjelder imidlertid en tariffplikt til å sikre at de konkurrerende tariffavtalene ikke leder til reell forskjellsbehandling av arbeidstakere som er bundet av ulike tariffavtaler, jf. AR-2018-29 (Valdresklinikken) avsnitt 124. Fagforbundet har en rettslig begrunnet interesse i at bedriftene ikke har en annen tariffmessig adgang til å anvende medlevertturnus overfor medlemmene av NSF enn overfor medlemmer av Fagforbundet. Det er derfor ikke tale om en ren prejudikatsinteresse, men en konkret og aktuell interesse i en tariffvist som kan få betydning for forbundets medlemmer i de saksøkte virksomhetene. I vurderingen må det også tillegges vekt at det er uenighet mellom NSF og NHO om betydningen av AR-2022-7 (Human Care). Dommen i tvisten mellom NSF og NHO kan få betydning for NHOs oppfølging av tvisten med LO/Fagforbundet, og det taler også for partshjelp i den foreliggende saken, jf. AR-2020-17 (Heim kommune) avsnitt 37.
- (51) På denne bakgrunn tillates partshjelp fra Fagforbundet.
- (52) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Partshjelp fra Fagforbundet i sak nr. 4/2022 tillates.

Tron Løkken Sundet
(sign.)

Eli Mette Jarbo
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Anne Merete Bull
(sign.)

Niels Selmer Schweigaard
(sign.)

Morten Sommerstad
(sign.)

Bent Ove Hanasand
(sign.)

Rett utskrift bekrefte: